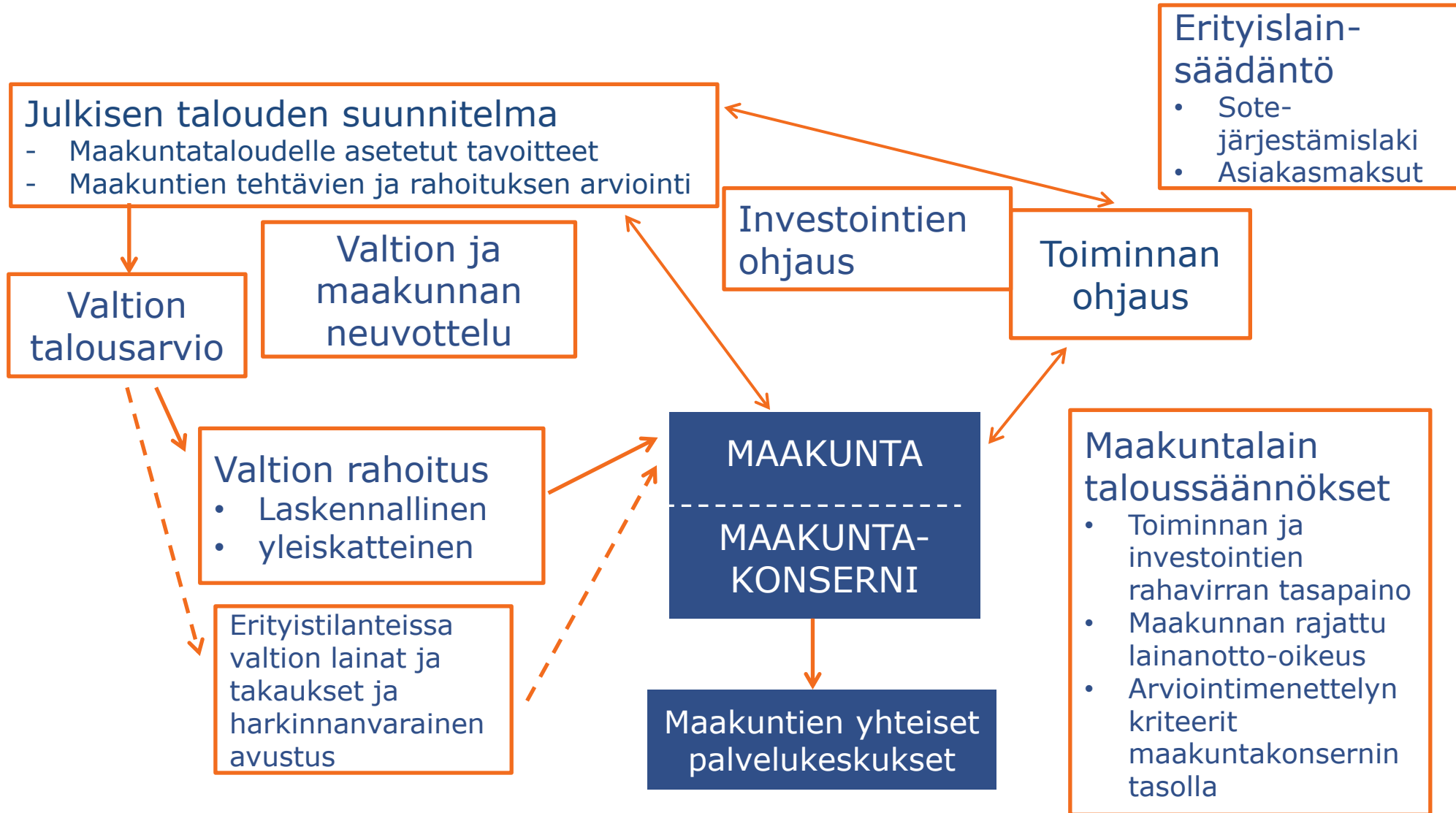

Maakuntien resurssiohjaus

Maakuntien resurssiohjauksen kokonaisuus

Maakuntien resurssiohjauksen keskeiset välineet ovat

- Julkisen talouden suunnitelma ja valtion talousarvio
- Maakuntien rahoituslaki
- Maakuntalaki:
 - Valtion ja maakunnan välinen neuvottelu
 - Laajakantoisten sekä toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävien investointien ohjaus
 - Maakunnan talouden hoitoa koskevat säännökset
 - Arviointimenettely
- Sote-järjestämislaki ja muu erityislainsäädäntö

Maakuntatalous julkisen talouden suunnitelmassa (JTS)

- VN asetus julkisen talouden suunnitelmasta (120/2014) ja maakuntalaki 11 §
- JTS:ssa hallitus asettaa rahoitusasematavoitteet julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille sekä päättää niiden saavuttamiseksi tarvittavista toimenpiteistä
- Vuosittaisessa JTS:n tarkistuksessa arvioidaan toimenpiteiden riittävyttä ja päätetään mahdollisesti uusista toimenpiteistä
- Maakuntien ja niiden yhtiöiden muodostamaa osaa julkisesta taloudesta tarkastellaan JTS:ssa omana kokonaisuutena
- JTS-valmistelussa sovitetaan maakuntien tehtävät ja niiden rahoitus yhteen
 - Rahoituksen riittävyys maakuntien tehtäviin
 - Julkisen talouden tilan asettamat reunaehdot
 - Arvioitava myös maakuntien mahdollisuutta toiminnan tehostamiseen ja tarvetta vähentää maakuntien tehtäviä

Valtion ja maakunnan välinen neuvottelu (maakuntalaki 13 §)

- Valtion ja maakunnan välinen neuvottelu tukee JTS:n ja sen vuotuisten tarkistusten valmistelua
- Neuvottelu käydään valtiovarainministeriön johdolla
- Arvioidaan erityisesti maakunnan taloutta (kustannukset ja rahoituksen riittävyys)
- Arvioidaan sopeutustoimien tarvetta
- Tarkastellaan ja yhteen sovitetaan maakuntien investointisuunnitelmat
- Käsitellään tietohallinnon kehitystä ja digitalisaatiota
- Käydyistä neuvotteluista laaditaan asiakirja

Maakuntatalouden neuvottelukunta (maakuntalaki 14 §)

- Seuraa ja arvioi maakuntien taloutta
- Käsittelee neuvoa antavasti maakuntia koskevaa lainsäädäntöä sekä periaatteellisesti tärkeitä ja laajakantoisia maakuntien toimintaa, taloutta ja hallintoa koskevia valtion toimenpiteitä
- Neuvottelukuntaan kuuluu valtiovarainministeriön, ohjaavien ministeriöiden ja maakuntien edustus.

Investointien ohjaus (maakuntalaki 12 §)

- Valtion ohjaus koskee laajakantoisia ja taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä investointeja
 - Tarkastelussa erityisesti investoinnit, jotka ovat merkittäviä palvelurakenteen kokonaisuuden tai useamman kuin yhden maakunnan palvelujen järjestämiseksi.
- Ohjauksen kohteena maakunnan suorien investointien lisäksi ovat:
 - investointeihin rinnastettavat pitkäaikaiset sitoumukset
 - maakuntien tarpeeseen tehtävät investoinnit, joiden toteuttajana maakuntien yhteinen palvelukeskus
- Sektoriministeriöt tarkastelevat investointeja toiminnan näkökulmassa; julkisen talouden suunnitelman yhteydessä kokonaisuuden yhteensovitus

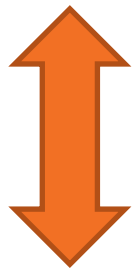
Maakuntien toiminnan ja talouden yhteensovitus osana JTS-valmistelua

Tehtäviä koskeva selvitys ja arviointi (maakuntia ohjaavat ministeriöt)

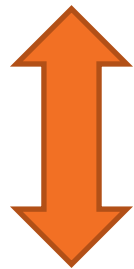
Ministeriöiden ehdotusten yhteensovitus (VM)

Valtioneuvoston päätös JTS:sta

Budjetti- ja säädösvalmistelu (kaikki ministeriöt)

Vuoro-vaikutus-ohjaus

Maakuntalain mukainen neuvottelu

Toiminnan ohjaus

MAAKUNNAT

Maakuntien rahoituslaki

- Maakuntien valtion rahoitus on yleiskatteista, eli maakunta saa päättää itse rahoituksen kohdentamisesta eri tehtäviin (4 §)
- Rahoitus perustuu laskennallisiin kustannuksiin.
- Määräytymisperusteet kuvastavat maakunnan palvelutarvetta.
- Rahoitusta määritettäessä toteutuneet kustannukset otetaan huomioon julkisen talouden kestävyys ja peruspalvelujen saatavuus turvaavalla tavalla (6 § ja 29 §).
- Vuosina 2020-2023 siirtymäaika, jonka aikana siirrytään toteutuneista laskennallisiin kustannuksiin (27-28 §)

Maakuntien valtionrahoituksen määräytymisperusteet

Tarve-
perusteinen
rahoitus 90
%

- Ikärakenne ja muu tarve 87 %
- Vieraskielisyys 1 %
- Asukastiheys 1 %
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen 1 %

Kapitaatio-
rahoitus 10%

- Sote 7,5 %
- Pelastustoimi 2,5 %

Maakunnan taloudenhoitoa koskevat säännökset (maakuntalaki)

- Tasapainovaatimuksena toiminnan ja investointien rahavirran tasapaino tai ylijäämä (106 §)
 - Toiminnan ja investointien rahavirta on tasapainossa, jos tulorahoitus riittää kattamaan käyttötalousmenojen lisäksi nettoinvestoinnit
 - Vastaa kansantalouden tilinpidon mukaista tasapainokäsitettä
 - Tiukempi kuin kuntalain tasapainovaatimus
- Maakunta saa ottaa vain lyhytaikaista lainaa (106 §)
- Maakunta voi myöntää takauksia ja lainaa tytäryhteisöilleen (124 §).

Maakunnan arviointimenettely (109 §)

- Arviointimenettelyssä valtio ja maakunta arvioivat maakunnan taloudellisia edellytyksiä selvitä tehtävistään
- Arviointimenettelyn on tarkoitus toimia ennaltaehkäisevästi ja kannustaa hyvään taloudenpitoon.
- Arviointimenettely voi johtaa maakunnan liittämiseen toiseen alueeseen.
- Taloutta koskevat kriteerit asetetaan maakuntakonsernin (=maakunta ja sen tytäryhteisöt) tasolla
- Valtiovarainministeriö päättää menettelyn käynnistämisestä
- Menettelyn pohjana maakuntalaissa määrättävät kriteerit sekä maakunnan tilinpäätöksen perusteella laskettavat tunnusluvut, jotka Tilastokeskus tuottaa.
 - Sote-järjestämislaissa erikseen palvelujen järjestämiseen liittyvät kriteerit

Valtiovarainministeriö voi käynnistää arviointimenettelyn, jos (110 §)

- maakuntakonsernin vuosikate 2 tilikautta peräkkäin negatiivinen, tai
- maakuntakonsernin toiminnan ja investointien rahavirta 2 tilikautta peräkkäin negatiivinen, tai
- maakuntakonsernin lainanhoitokatteen tunnusluku on alle yksi 2 tilikautta peräkkäin.

Lisäksi valtiovarainministeriön on käynnistettävä menettely, jos maakunnalle on myönnetty maakuntien rahoituslain 7 §:ssä tarkoitettu harkinnanvarainen valtionavustus